

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องศักยภาพของการเป็นสถาบันการเงินชุมชนอย่างยั่งยืน บ้านใหม่พัฒนา ตำบลเวียง อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ผู้ศึกษาได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ ดังนี้

4.1 ผลการศึกษาศักยภาพด้านโครงสร้างของสถาบันการเงินชุมชน บ้านใหม่พัฒนา

ก. ด้านสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน

ผลการศึกษาศักยภาพด้าน โครงสร้างของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน บ้านใหม่พัฒนาจากแบบสอบถามจำนวนทั้งหมด 207 ชุด แต่ได้กลับคืนและสามารถนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 193 ชุด ผลการศึกษาข้อมูลมีรายละเอียด ดังนี้

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน

ผลการศึกษาสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน บ้านใหม่พัฒนา จำนวน 193 คน พบว่า เพศ สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายร้อยละ 39.90

อายุ สมาชิกส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 45-54 ปี รองลงมาคือ อายุระหว่าง 35-44 ปี และน้อยที่สุดมีอายุอยู่ระหว่าง 65-74

ระดับการศึกษา สมาชิกส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ระดับประถมศึกษา รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา และน้อยที่สุดคือไม่ได้เรียนหนังสือ

อาชีพ สมาชิกส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รองลงมาคือนักเรียนหรือนักศึกษา และอาชีพที่น้อยที่สุดคืออาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ

ระยะเวลาการเป็นสมาชิก สมาชิกส่วนใหญ่ได้เป็นสมาชิกของสถาบันการเงินชุมชนมาแล้ว 4 ปี รองลงมาคือ 3 ปี 2 ปี และ 4 ปี ตามลำดับ ดังแสดงตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน บ้านใหม่พัฒนา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	58	30.05
หญิง	135	69.95
อายุ (ปี)		
15-24 ปี	37	19.18
25-34 ปี	42	21.76
35-44 ปี	43	22.28
45-54 ปี	51	26.42
55-64 ปี	17	8.81
65-74 ปี	3	1.55
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	7	3.63
ประถมศึกษา	118	61.14
มัธยมศึกษา	43	22.28
อนุปริญญา	12	6.22
ปริญญาตรี	13	6.73
อาชีพ		
เกษตรกรรวม	63	32.64
รับจ้างทั่วไป	34	17.62
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	31	16.06
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	7	3.63
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน	21	10.88
นักเรียน/นักศึกษา	37	19.17

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระยะเวลาการเป็นสมาชิก		
1 ปี	13	6.74
2 ปี	17	8.81
3 ปี	24	12.43
4 ปี	139	72.02

ที่มา : จากการคำนวณ

4.1.2 การใช้บริการสถาบันการเงินชุมชนของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน

ผลการศึกษาสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน บ้านใหม่พัฒนา จำนวน 193 คน พบว่า

จำนวนครั้งการใช้บริการฝากเงิน สมาชิกส่วนใหญ่ได้ใช้บริการสถาบันการเงินชุมชน 2 ครั้งต่อเดือน รองลงมาคือ 1 ครั้งต่อเดือน จำนวน 3 ครั้งต่อเดือน และจำนวน 4 ครั้งต่อเดือน ตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยจำนวนครั้งในการใช้บริการฝากเงินสถาบันการเงินชุมชนคือ 2.5 ครั้งต่อเดือน สำหรับสมาชิกที่ใช้บริการฝากเงินตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป มีศักยภาพในการใช้บริการฝากเงินสถาบันการเงินชุมชน คิดเป็นร้อยละ 65.95 ดัชนีชี้วัดมีระดับคะแนนเฉลี่ย 2.09 มีศักยภาพในระดับปานกลาง ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละจำนวนครั้งในการใช้บริการฝากเงินสถาบันการเงินชุมชน

จำนวนครั้งในการใช้บริการฝากเงินสถาบันการเงินชุมชนต่อเดือน	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
1 ครั้ง	58	30.06
2 ครั้ง	62	32.12
3 ครั้ง	41	21.24
4 ครั้ง	32	16.58

ที่มา : จากการคำนวณ

ผลการศึกษาสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน ที่ใช้บริการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินชุมชน มีสมาชิกเคยใช้บริการกู้ยืมเงิน คิดเป็นร้อยละ 45.08 และไม่เคยกู้ยืมเงิน คิดเป็นร้อยละ 54.92

จำนวนครั้งการกู้ยืมเงิน สมาชิกสถาบันการเงินที่เคยกู้ยืมเงินส่วนใหญ่เคยกู้ยืมอย่างน้อย 1 ครั้ง รองลงมาคือ 2 ครั้ง 3 ครั้ง และ 4 ครั้ง ตามลำดับ

สาเหตุการกู้ยืมเงิน สมาชิกส่วนใหญ่กู้ยืมเงินเพื่อการเกษตร รองลงมาเพื่อการค้า และน้อยที่สุดคือเพื่อกิจกรรมกลุ่ม

ค่าเฉลี่ยจำนวนครั้งในการกู้ยืมเงินคือ 2.5 ครั้ง สำหรับสมาชิกที่ทำการกู้ยืมเงินสถาบันการเงินชุมชนน้อยกว่า 2 ครั้ง แสดงว่าสมาชิกมีศักยภาพในการกู้ยืมเงินคิดเป็นร้อยละ 75.86 ดัชนีชี้วัดมีคะแนนเฉลี่ย 2.28 มีศักยภาพระดับปานกลาง ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละการให้บริการกู้ยืมเงินของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน

การให้บริการกู้ยืมเงินของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เคย	87	45.08
ไม่เคย	106	54.92
จำนวนครั้งที่ทำการกู้ยืมเงิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 ครั้ง	39	44.83
2 ครั้ง	27	31.03
3 ครั้ง	19	21.84
4 ครั้ง	2	2.30
เหตุผลในการกู้ยืมเงิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพื่อการเกษตร	61	70.11
เพื่อการค้า	17	19.54
เพื่อบรรเทาเหตุฉุกเฉิน	4	4.60
เพื่อกิจกรรมกลุ่ม	2	2.23
อื่นๆ	3	3.45

ที่มา : จากการคำนวณ

4.1.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน

ผลการศึกษาสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน บ้านใหม่พัฒนา จำนวน 193 คน พบว่า

ความรู้ความเข้าใจ สมาชิกสถาบันการเงินส่วนใหญ่ตอบถูกใน ข้อ 1 “กองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการยกระดับเป็นสถาบันการเงินชุมชนต้องได้รับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล” ข้อ 7 “สถาบันการเงินชุมชนมีคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนอย่างน้อย 5 คน” และข้อ 11 “การชำระคืนเงินกู้ สมาชิกสถาบันการเงินชุมชนสามารถกู้ยืมได้โดยไม่มีกำหนดระยะเวลาคืนเงินกู้”

เมื่อจำแนกตามเพศแล้ว พบว่า เพศชายและเพศหญิงตอบถูกมากที่สุด คือข้อ 1 “กองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการยกระดับเป็นสถาบันการเงินชุมชนต้องได้รับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล” ข้อ 7 “สถาบันการเงินชุมชนมีคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนอย่างน้อย 5 คน” และข้อ 11 “การชำระคืนเงินกู้ สมาชิกสถาบันการเงินชุมชนสามารถกู้ยืมได้โดยไม่มีกำหนดระยะเวลาคืนเงินกู้”

เพศชายตอบถูกมากกว่าเพศหญิงใน ข้อ 9 “กรรมการสถาบันการเงินชุมชนผู้ใดมีส่วนได้ส่วนเสียเป็นส่วนตัวในเรื่องใด ห้ามมิให้เข้าร่วมประชุมในเรื่องนั้น” และเพศหญิงตอบถูกมากกว่าเพศชายในข้อ 4 “สมาชิกสถาบันการเงินชุมชน คือบุคคลทั่วไปไม่จำกัดถิ่นที่อยู่อาศัย มีอายุตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป” ดังแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน		เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
		ตอบถูก	ตอบผิด	ตอบถูก	ตอบผิด	ตอบถูก	ตอบผิด
1. กองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการยกระดับเป็นสถาบันการเงินชุมชนต้องได้รับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล	จำนวน	58	0	135	0	193	0
	ร้อยละ	100	0	100	0	100	0
2. สถาบันการเงินชุมชนจัดตั้งขึ้นโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนในชุมชน	จำนวน	37	21	122	13	159	34
	ร้อยละ	63.79	36.21	90.37	9.63	82.38	17.62
3. สถาบันการเงินชุมชนรับสมัครสมาชิกปีละครั้ง	จำนวน	34	24	118	17	152	41
	ร้อยละ	58.62	41.38	87.41	29.31	78.76	21.24
4. สมาชิกสถาบันการเงินชุมชน คือบุคคลทั่วไปไม่จำกัดถิ่นที่อยู่อาศัย มีอายุตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป	จำนวน	41	17	129	6	170	23
	ร้อยละ	70.69	29.31	95.56	4.44	88.08	11.92
5. การประชุมสมาชิก ต้องมีสมาชิกมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุมได้	จำนวน	51	7	81	54	132	61
	ร้อยละ	87.93	12.07	60.00	40.00	68.39	31.61
6. สมาชิกจะขาดจากสมาชิกสถานภาพเพราะการตายเท่านั้น	จำนวน	22	36	38	97	133	60
	ร้อยละ	37.93	62.07	28.15	71.85	68.91	31.09

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน		เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
		ตอบถูก	ตอบผิด	ตอบถูก	ตอบผิด	ตอบถูก	ตอบผิด
7. สถาบันการเงินชุมชนมีคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนอย่างน้อย 5 คน	จำนวน	58	0	135	0	193	0
	ร้อยละ	100	0	100	0	100	0
8. กรรมการสถาบันการเงินชุมชน ต้องเป็นผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านและอาศัยในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันได้รับเลือก	จำนวน	48	10	115	20	163	30
	ร้อยละ	82.76	17.24	85.19	14.81	84.46	15.54
9. กรรมการสถาบันการเงินชุมชนผู้ใดมีส่วนได้ส่วนเสียเป็นส่วนตัวในเรื่องใด ห้ามมิให้เข้าร่วมประชุมในเรื่องนั้น	จำนวน	58	0	123	12	181	12
	ร้อยละ	100	0	91.11	8.89	93.78	6.22
10. สถาบันการเงินชุมชนกำหนดวงเงินให้กู้ไม่เกิน 10 เท่าของเงินฝากแต่ไม่เกิน 50,000 บาท	จำนวน	58	0	123	12	181	12
	ร้อยละ	100	0	100	0	100	0
11. การชำระคืนเงินกู้ สมาชิกสถาบันการเงินชุมชนสามารถกู้ยืมได้โดยไม่มีกำหนดระยะเวลาคืนเงินกู้	จำนวน	58	0	135	0	193	0
	ร้อยละ	100	0	100	0	100	0

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน		เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
		ตอบถูก	ตอบผิด	ตอบถูก	ตอบผิด	ตอบถูก	ตอบผิด
12. การกู้ยืม ให้ทำเรื่องกู้กับคณะกรรมการโดยไม่จำเป็นต้องขอกู้ประสงค์ในการกู้	จำนวน	54	4	88	47	142	51
	ร้อยละ	93.10	6.90	65.19	34.81	73.58	26.24
13. คณะกรรมการสามารถเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยขึ้นลงได้โดยต้องแจ้งให้สมาชิกทราบก่อนล่วงหน้า	จำนวน	43	15	108	27	151	42
	ร้อยละ	74.14	25.86	80.00	20.00	78.24	21.76
14. ผู้กู้สามารถนำเงินกู้ไปใช้นอกเหนือจากวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ไว้ได้	จำนวน	53	5	101	34	154	39
	ร้อยละ	91.38	8.62	74.81	25.19	79.79	20.21
15. ถ้าสถาบันการเงินชุมชนมีกำไรสุทธิจะจัดสรรกำไรบางส่วนเป็นเงินปันผลให้แก่สมาชิก	จำนวน	22	36	68	67	90	103
	ร้อยละ	37.93	62.07	50.37	49.63	46.63	53.37

ที่มา : จากการคำนวณ

หมายเหตุ ข้อที่ถูก คือ ข้อ 1, 2, 4, 5, 8, 9, 10, 13 ข้อที่ผิด คือ ข้อ 3, 6, 7, 11, 12, 14, 15

การวัดระดับคะแนนความรู้ความเข้าใจของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน บ้านใหม่พัฒนา พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่ มีคะแนนระดับความรู้ อยู่ที่ 13 คะแนนขึ้นไป รองลงมาคือ 9 – 12 คะแนน และ 5 – 8 คะแนน

เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่าเพศชายและเพศหญิง ส่วนใหญ่มีคะแนนระดับความรู้ อยู่ที่ 13 คะแนนขึ้นไป รองลงมาคือ 9 – 12 คะแนน และ 5 – 8 คะแนน

สำหรับสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนที่ได้คะแนนตั้งแต่ 8 คะแนนขึ้นไป มีศักยภาพด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชนคิดเป็นร้อยละ 83.94 ของสมาชิกทั้งหมด ดัชนีชี้วัดมีคะแนนเฉลี่ย 2.52 มีศักยภาพในระดับดี ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แสดงคะแนนความรู้ของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปของสถาบันการเงินชุมชนจำแนกตามเพศ

คะแนนระดับความรู้		เพศ		รวม
		ชาย	หญิง	
5 – 8 คะแนน	จำนวน	11	20	31
	ร้อยละ	18.97	14.81	16.06
9 – 12 คะแนน	จำนวน	13	33	46
	ร้อยละ	22.41	24.45	23.83
13 คะแนนขึ้นไป	จำนวน	34	82	116
	ร้อยละ	58.62	60.74	60.11
รวม	จำนวน	58	135	193
	ร้อยละ	100	100	100

ที่มา : จากการคำนวณ

4.1.4 การมีส่วนร่วมของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน

ผลการศึกษาสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน บ้านใหม่พัฒนา จำนวน 193 คน พบว่า

การมีส่วนร่วม สมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ระเบียบข้อบังคับต่างๆ ของสถาบันการเงินชุมชน การใช้สิทธิออกเสียงลงมติต่างๆ ในที่ประชุม รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งและคัดเลือกคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลสถาบันการเงินชุมชน

สำหรับการมีส่วนร่วมของสมาชิกมีทั้งหมด 7 กิจกรรม สมาชิกที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 ขึ้นไป มีทั้งหมด 6 กิจกรรม ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมคือ 2.61 มีระดับการมีส่วนร่วมมาก มีศักยภาพในระดับดี แสดงว่าสมาชิกมีศักยภาพในการมีส่วนร่วมกับสถาบันการเงินชุมชน ดังแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ยและระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกต่อสถาบันการเงินชุมชน

การมีส่วนร่วมของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน	ค่าเฉลี่ย	ระดับการมีส่วนร่วม
1. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลสถาบันการเงินชุมชน	2.75	มาก
2. การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งและคัดเลือกคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน	2.90	มาก
3. การลงมติให้คณะกรรมการสถาบันการเงินพ้นจากตำแหน่ง	1.93	ปานกลาง
4. การแสดงความคิดเห็นในการเสนอปัญหาให้ที่ประชุมได้ทราบ	2.46	ปานกลาง
5. การตรวจสอบเอกสารต่างๆที่เกี่ยวกับการทำงานของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน	2.26	ปานกลาง
6. การเข้าร่วมในการกำหนดนโยบาย ระเบียบข้อบังคับต่างๆของสถาบันการเงินชุมชน	3.00	มาก
7. การใช้สิทธิออกเสียงลงมติต่างๆในที่ประชุม	3.00	มาก
รวม	2.61	มาก

ที่มา : จากการคำนวณ

สรุปผลการศึกษาศักยภาพด้านโครงสร้างของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน

1. การใช้บริการฝากเงินและกู้ยืมเงินสถาบันการเงินชุมชน มีศักยภาพในการใช้บริการในระดับดี
2. ความรู้ความเข้าใจของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปของสถาบันการเงินชุมชนมีศักยภาพในระดับดี
3. การมีส่วนร่วมของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน สมาชิกมีศักยภาพในการมีส่วนร่วมกับสถาบันการเงินชุมชนในระดับดี

ข. ด้านคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน

ผลการศึกษาศักยภาพด้าน โครงสร้างของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน บ้านใหม่พัฒนา จำนวน 9 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียด ดังนี้

4.1.5 ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน

ผลการศึกษาคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน บ้านใหม่พัฒนา จำนวน 9 คน เพศ คณะกรรมการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 11.12 อายุ คณะกรรมการส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 32 – 41 ปี รองลงมาอยู่ระหว่าง 42 – 51 ปี อายุระหว่าง 52 – 61 ปี และอายุระหว่าง 62 – 71 ปี ระดับการศึกษา คณะกรรมการส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา รองลงมาคือ อนุปริญญา และปริญญาตรี

อาชีพ คณะกรรมการส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว รองลงมาคือ อาชีพเกษตรกรรม และรับราชการ

สถานภาพทางสังคม คณะกรรมการส่วนใหญ่เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน สมาชิก อบต. ลูกบ้าน และผู้ใหญ่บ้าน

ตำแหน่ง คณะกรรมการในการบริหารงานสถาบันการเงินชุมชน ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เลขานุการ เหรัญญิก และกรรมการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ สถาบันการเงินชุมชนแบ่งออกเป็น ฝ่ายการเงิน ฝ่ายบัญชี และฝ่ายสินเชื่อ ดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน บ้านใหม่พัฒนา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	4	44.44
หญิง	5	55.56
อายุ (ปี)		
32 – 41 ปี	5	55.56
42 – 51 ปี	2	22.22
52 – 61 ปี	1	11.11
62 – 71 ปี	1	11.11
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษา	5	55.56
อนุปริญญา	2	22.22
ปริญญาตรี	2	22.22
อาชีพ		
เกษตรกร	2	22.22
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	5	55.56
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	2	22.22

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานภาพทางสังคม		
กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน	1	11.11
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	2	22.22
กรรมการหมู่บ้าน	2	22.22
สมาชิก อบต.	2	22.22
ลูกบ้าน	2	22.22
ตำแหน่งในสถาบันการเงินชุมชน		
ประธาน	1	11.11
รองประธาน	1	11.11
เลขานุการ	1	11.11
เหรัญญิก	1	11.11
กรรมการ	5	55.56
หน้าที่และความรับผิดชอบในสถาบันการเงินชุมชน		
ฝ่ายการเงิน	2	22.22
ฝ่ายบัญชี	2	22.22
ฝ่ายสินเชื่อ	5	55.56

ที่มา : จากการคำนวณ

4.1.6 การบริหารงานสถาบันการเงินชุมชน

การบริหารงานสถาบันการเงินชุมชน พบว่า สถาบันการเงินชุมชน บ้านใหม่พัฒนา ได้ดำเนินงานภายใต้ธรรมาภิบาล สภาวิสาหกิจ สาขาเวียงป่าเป้า โดยได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากไว้ที่ 1 บาท ต่อปี และดอกเบี้ยเงินกู้ไว้ที่ 10 บาทต่อปี สำหรับการพิจารณาสินเชื่อแก่สมาชิกรู้ ได้ยึดหลักการพิจารณาที่วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม หลักประกันหรือผู้ค้ำ รวมไปถึงความสามารถในการหารายได้ของสมาชิก นอกจากนี้การปล่อยเงินกู้ของสถาบันการเงินชุมชน มีการปล่อยเงินกู้ตลอดทั้งปี ซึ่ง

แตกต่างจากการปล่อยเงินกู้ของกองทุนหมู่บ้านที่จะปล่อยกู้เพียงปีละครั้งเท่านั้น สถาบันการเงินชุมชนได้กำหนดวงเงินกู้ให้สมาชิกกู้ยืมเงินได้ไม่เกิน 10 เท่าของเงินฝากแต่ไม่เกิน 50,000 บาท

การติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกนั้น คณะกรรมการฝ่ายสินเชื่อจะเป็นผู้ตรวจสอบการใช้เงินกู้ หากสมาชิกคนไหนไม่ชำระเงินกู้ตามที่ได้ทำสัญญาไว้จะมีการส่งหนังสือเตือนไปยังสมาชิก หากยังไม่ชำระก็จะมีการดำเนินการตามกฎหมาย ซึ่งที่ผ่านมายังไม่มีสมาชิกที่ค้างชำระหนี้ ส่วนการกำหนดระยะเวลาในการชำระคืนเงินกู้นั้น สมาชิกจะเป็นผู้เลือกว่าจะชำระเป็นรายเดือนหรือรายปีแล้วทำสัญญาเงินกู้ เมื่อมีการทำเรื่องขอกู้เงินแล้วคณะกรรมการจะมีการประชุมเพื่ออนุมัติเงินกู้ให้แก่สมาชิกสถาบันการเงินชุมชน

สถาบันการเงินชุมชนได้เปิดให้บริการแก่สมาชิกทุกวันเสาร์ ตั้งแต่เวลา 08.30 – 12.00 น. ให้บริการรับฝาก – ถอนเงิน เปิดบัญชีใหม่ และให้บริการกู้ยืมเงินแก่สมาชิก

คณะกรรมการมีการจัดโครงสร้างและหน้าที่ในการบริหารงานที่ชัดเจน ด้ชนิชีวิตมีคะแนนเฉลี่ย 3.00 มีศักยภาพในระดับดี

4.1.7 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน

ผลการศึกษาคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน บ้านใหม่พัฒนา จำนวน 9 คน พบว่า

ความรู้ความเข้าใจ คณะกรรมการส่วนใหญ่ตอบถูกในข้อ 1, 2, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14 และข้อ 15 (ตารางที่ 4.8) เมื่อจำแนกตามเพศ เพศหญิงตอบถูกมากกว่าเพศชาย คือข้อ 3, 4, 6 และข้อ 8 (ตารางที่ 4.8) ดังแสดงในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน		เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
		ตอบถูก	ตอบผิด	ตอบถูก	ตอบผิด	ตอบถูก	ตอบผิด
1. กองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการยกระดับเป็นสถาบันการเงินชุมชนต้องได้รับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล	จำนวน	4	0	5	0	9	0
	ร้อยละ	100	0	100	0	100	0
2. สถาบันการเงินชุมชนจัดตั้งขึ้นโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนในชุมชน	จำนวน	4	0	5	0	9	0
	ร้อยละ	100	0	100	0	100	0
3. สถาบันการเงินชุมชนรับสมัครสมาชิกปีละครั้ง	จำนวน	3	1	5	0	8	1
	ร้อยละ	75	25	100	0	88.89	11.11
4. สมาชิกสถาบันการเงินชุมชน คือบุคคลทั่วไปไม่จำกัดถิ่นที่อยู่อาศัย มีอายุตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป	จำนวน	3	1	5	0	8	1
	ร้อยละ	75	25	100	0	88.89	11.11
5. การประชุมสมาชิก ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุมได้	จำนวน	4	0	5	0	9	0
	ร้อยละ	100	0	100	0	100	0
6. สมาชิกจะขาดจากสมาชิกสถานภาพเพราะการตายเท่านั้น	จำนวน	1	3	4	1	5	4
	ร้อยละ	25	75	80	20	55.56	44.44

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน		เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
		ตอบถูก	ตอบผิด	ตอบถูก	ตอบผิด	ตอบถูก	ตอบผิด
7. สถาบันการเงินชุมชนมีคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนอย่างน้อย 5 คน	จำนวน	4	0	5	0	9	0
	ร้อยละ	100	0	100	0	100	0
8. กรรมการสถาบันการเงินชุมชน ต้องเป็นผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านและอาศัยในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันได้รับ	จำนวน	2	2	4	1	6	3
	ร้อยละ	50	50	80	20	66.67	33.33
9. กรรมการสถาบันการเงินชุมชนผู้ใดมีส่วนได้ส่วนเสียเป็นส่วนส่วนตัวในเรื่องใด ห้ามมิให้เข้าร่วมประชุมในเรื่องนั้น	จำนวน	4	0	5	0	9	0
	ร้อยละ	100	0	100	0	100	0
10. สถาบันการเงินชุมชนกำหนดวงเงินให้กู้ไม่เกิน 10 เท่าของเงินฝากแต่ไม่เกิน 50,000 บาท	จำนวน	4	0	5	0	9	0
	ร้อยละ	100	0	100	0	100	0
11. การชำระคืนเงินกู้ สมาชิกสถาบันการเงินชุมชนสามารถกู้ยืมได้โดยไม่มีกำหนดระยะเวลาคืนเงินกู้	จำนวน	4	0	5	0	9	0
	ร้อยละ	100	0	100	0	100	0

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน		เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
		ตอบถูก	ตอบผิด	ตอบถูก	ตอบผิด	ตอบถูก	ตอบผิด
12. การกู้ยืม ให้ทำเรื่องกู้กับคณะกรรมการโดยไม่จำเป็นต้องวางมัดยัดประกัน	จำนวน	4	0	5	0	9	0
	ร้อยละ	100	0	100	0	100	0
13. คณะกรรมการสามารถเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยขึ้นลงได้โดยไม่ต้องแจ้งให้สมาชิกทราบก่อนล่วงหน้า	จำนวน	4	0	5	0	9	0
	ร้อยละ	100	0	100	0	100	0
14. ผู้กู้สามารถนำเงินกู้ไปใช้นอกเหนือจากวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ไว้ได้	จำนวน	4	0	5	0	9	0
	ร้อยละ	100	0	100	0	100	0
15. ถ้าสถาบันการเงินชุมชนมีกำไรสุทธิจะจัดสรรกำไรบางส่วนเป็นเงินปันผลให้แก่สมาชิก	จำนวน	4	0	5	0	9	0
	ร้อยละ	100	0	100	0	100	0

ที่มา : จากการคำนวณ

หมายเหตุ ข้อที่ถูก คือ ข้อ 1, 2, 4, 5, 8, 9, 10, 13 ข้อที่ผิด คือ ข้อ 3, 6, 7, 11, 12, 14, 15

การวัดระดับคะแนนความรู้ความเข้าใจของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน บ้านใหม่พัฒนา พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่ มีคะแนนระดับความรู้ อยู่ที่ 13 คะแนนขึ้นไป รองลงมาคือ 9 – 12 คะแนน

เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่าเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่ มีคะแนนระดับความรู้ อยู่ที่ 13 คะแนนขึ้นไป รองลงมาคือ 9 – 12 คะแนน

สำหรับคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนที่ได้คะแนนตั้งแต่ 8 คะแนนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 100 คณะกรรมการมีศักยภาพในระดับดีแสดงว่าคณะกรรมการมีศักยภาพด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน ดังแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 แสดงคะแนนความรู้ของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปของสถาบันการเงินจำแนกตามเพศ

คะแนนระดับความรู้		เพศ		รวม
		ชาย	หญิง	
5 – 8 คะแนน	จำนวน	0	0	0
	ร้อยละ	0	0	0
9 – 12 คะแนน	จำนวน	1	1	2
	ร้อยละ	25	20	22.22
13 คะแนนขึ้นไป	จำนวน	3	4	7
	ร้อยละ	75	80	77.78
รวม	จำนวน	4	5	9
	ร้อยละ	100	100	100

ที่มา : จากการคำนวณ

4.1.8 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน

ผลการศึกษาคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน บ้านใหม่พัฒนา จำนวน 9 คน พบว่า การมีส่วนร่วม คณะกรรมการส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ข้อ 1 “ด้านการร่วมออกระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์หรือวิธีการข้อบังคับ” และข้อ 6 “การร่วมจัดทำระเบียบสถาบันการเงินชุมชน” รองลงมาคือ ข้อ 5 “ทำนิติกรรมสัญญาหรือดำเนินการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับภาระผูกพันของสถาบันการเงินชุมชน” ข้อ 8 “การร่วมให้คำแนะนำแก่สมาชิกสถาบันการเงินชุมชนในการจัดทำโครงการขอกู้เงินสถาบันการเงินชุมชน” ข้อ 9 “พิจารณาให้กู้ตามระเบียบหลักเกณฑ์และวิธีการที่สถาบันการเงินชุมชนกำหนด” ข้อ 10 “การส่งเสริมการออมแก่สมาชิกสถาบันการเงินชุมชน” และข้อ 11 “การเสนอปัญหาของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนต่อที่ประชุมคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน”

สำหรับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการมีทั้งหมด 12 กิจกรรม คณะกรรมการที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 ขึ้นไป สามารถทำได้ทั้งหมด 11 กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 2.64 ระดับการมีส่วนร่วมมาก มีศักยภาพการมีส่วนร่วมในระดับดี ดังแสดงในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ยและระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน	ค่าเฉลี่ย	ระดับการมีส่วนร่วม
1. การร่วมออกระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์หรือวิธีการข้อบังคับ	3.00	มาก
2. การรับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน	2.44	ปานกลาง
3. การสำรวจและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ อุตสาหกรรมครัวเรือน และวิสาหกิจชุมชนที่หมู่บ้านหรือชุมชนนั้นๆ	2.44	ปานกลาง
4. ทำนิติกรรมสัญญาหรือดำเนินการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับภาระผูกพันของสถาบันการเงินชุมชน	2.44	ปานกลาง
5. การเข้าร่วมประชุมชี้แจงการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชน สมาชิกสถาบันการเงินชุมชน	2.89	มาก
6. การร่วมจัดทำร่างระเบียบสถาบันการเงินชุมชน	3.00	มาก
7. การร่วมระดมทุนจากสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน	1.33	น้อย
8. การร่วมให้คำแนะนำแก่สมาชิกสถาบันการเงินชุมชนในการจัดทำโครงการขอกู้เงินสถาบันการเงินชุมชน	2.89	มาก
9. พิจารณาให้กู้ตามระเบียบหลักเกณฑ์และวิธีการที่สถาบันการเงินชุมชนกำหนด	2.89	มาก
10. การส่งเสริมการออมแก่สมาชิกสถาบันการเงินชุมชน	2.89	มาก
11. การเสนอปัญหาของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนต่อที่ประชุมคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน	2.89	มาก
12. การติดตามเร่งรัดหนี้สินของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน	2.56	มาก
รวม	2.64	มาก

ที่มา : จากการคำนวณ

สรุปผลการศึกษาศักยภาพด้านโครงสร้างของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน

1. การบริหารงานของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน ได้ปฏิบัติตามระเบียบของสถาบันการเงินชุมชน มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 1 บาทต่อปี และอัตราเงินกู้ 10 บาทต่อปี มีการติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกตามนโยบายของสถาบันการเงินชุมชน แสดงว่าคณะกรรมการมีศักยภาพในการบริหารงาน มีการกำหนดโครงสร้างและแบ่งหน้าที่ชัดเจน มีศักยภาพในระดับดี
2. ความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสถาบันการเงินชุมชน พบว่าคณะกรรมการมีศักยภาพด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชนในระดับดี
3. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนมีศักยภาพในระดับดี

4.2 ผลการศึกษาศักยภาพด้านผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน บ้านใหม่พัฒนา

ผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน บ้านใหม่พัฒนา ตั้งแต่เดือนมกราคมปีพ.ศ. 2551 ถึงสิ้นปี พ.ศ. 2553 มีสมาชิกสถาบันการเงินทั้งสิ้น 207 คน มียอดเงินฝากทั้งสิ้น 1,106,890 บาท มีการอนุมัติเงินกู้ให้แก่สมาชิกจำนวนเงินทั้งสิ้น 2,726,500 บาท

จากตารางที่ 4.11 พบว่าผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน บ้านใหม่พัฒนา สมาชิกมีการออมเงิน โดยเฉลี่ยรายละ 5,347.29 บาท จำนวนเงินให้กู้โดยเฉลี่ยรายละ 17,256.33 บาท จากข้อมูลในแต่ละไตรมาส แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงจำนวนเงินฝากของสมาชิกโดยเฉลี่ยต่อคนมีจำนวนเงินฝากเพิ่มขึ้น และลดลงในบางไตรมาส นอกจากนี้การกู้ยืมเงินของสมาชิกเมื่อนำมาเฉลี่ยในแต่ละไตรมาสพบว่าในช่วงปี 2551 จำนวนเงินกู้โดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้น และในปี 2552 มีจำนวนเงินกู้ที่ลดลง แต่ทั้งนี้การกู้ยืมเงินไม่ได้ลดลงอย่างต่อเนื่องจำนวนเงินกู้มีเพิ่มขึ้นและลดลงในทุกปี นอกจากนี้การชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกมีการชำระคืนเงินกู้ที่ตรงเวลาเป็นไปตามกำหนดเวลาที่ได้ทำไว้ในสัญญาเงินกู้ ทำให้ไม่มีปัญหาในเรื่องของหนี้ที่ค้างชำระ ซึ่งคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน มีการติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้ รวมไปถึงการติดตามการชำระหนี้แต่เนิ่นๆ เพื่อป้องกันการเพิ่มขึ้นของหนี้ค้างชำระ ดังแสดงในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ผลการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชน บ้านใหม่พัฒนา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 – 2553

ไตรมาส	จำนวนสมาชิกทั้งหมด		เงินฝากเฉลี่ยต่อคน (บาท)	จำนวนให้กู้		เงินกู้เฉลี่ยต่อคน (บาท)	หนี้ค้างชำระ (บาท)
	ราย (คน)	เงินฝาก (บาท)		ราย (คน)	จำนวนเงิน (บาท)		
1/2551	139	303,450	2,183.09	8	95,000	11,875	-
2/2551	118	414,300	3,511.01	11	143,000	13,000	-
3/2551	148	546,450	3,692.23	16	214,000	13,375	-
4/2551	157	678,840	4,323.82	20	382,000	19,100	-
1/2552	172	882,430	5,130.41	17	506,000	29,764.71	-
2/2552	179	937,400	5,236.87	26	766,000	29,461.54	-
3/2552	148	658,000	4,445.95	7	85,000	12,142.86	-
4/2552	198	939,200	4,743.43	12	88,000	7,333.33	-
1/2553	201	1,058,200	5,264.68	10	105,000	10,500	754
2/2553	192	997,370	5,194.64	8	65,000	8,125	-
3/2553	205	870,600	4,246.83	15	120,500	8,033.33	-
4/2553	207	1,106,890	5,347.29	18	157,000	8,722.22	-

ที่มา : สถาบันการเงินชุมชน บ้านใหม่พัฒนา

สำหรับตารางที่ 4.12 พบว่าสัดส่วนเงินกู้ต่อเงินฝากของสมาชิกในช่วงปี 2551 ได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีสัดส่วนที่ลดลงในไตรมาสที่ 3/2552 เหลือเพียงร้อยละ 12.92 และมีสัดส่วนเงินกู้ต่อเงินฝากเพิ่มขึ้นในไตรมาสที่ 3/2553 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 13.84 แต่ก็มีสัดส่วนที่น้อยกว่าไตรมาสแรก สมาชิกมีการกู้ยืมที่ลดลงเมื่อเทียบกับการฝากเงิน แสดงว่าสถาบันการเงินชุมชนมีศักยภาพด้านผลการดำเนินงานในระดับดี ดังแสดงในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 แสดงสัดส่วนเงินกู้ต่อเงินฝากของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน บ้านใหม่พัฒนา

ไตรมาส	จำนวนเงินฝาก (บาท)	จำนวนเงินกู้ (บาท)	สัดส่วนเงินกู้ต่อเงินฝาก (ร้อยละ)
1/2551	303,450	95,000	31.30
2/2551	414,300	143,000	34.52
3/2551	546,450	214,000	39.16
4/2551	678,840	382,000	56.27
1/2552	882,430	506,000	57.34
2/2552	937,400	766,000	81.72
3/2552	658,000	85,000	12.92
4/2552	939,200	88,000	9.37
1/2553	1,058,200	105,000	9.92
2/2553	997,370	65,000	6.52
3/2553	870,600	120,500	13.84
4/2553	1,106,890	157,000	14.18

ที่มา : จากการคำนวณ

สรุปศักยภาพด้านผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน

1. ปัจจัยด้านเงินฝาก สมาชิกมีการฝากเงินที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับแต่ละไตรมาส แสดงว่าสถาบันมีศักยภาพในการดำเนินงานในระดับดี
2. ปัจจัยด้านการกู้ยืมเงิน สมาชิกมีการกู้ยืมเงินลดลงเมื่อเทียบกับการฝากเงินมีสัดส่วนที่ลดลง แสดงว่าสถาบันการเงินชุมชนมีศักยภาพในระดับดี
3. ปัจจัยด้านการชำระคืนเงินกู้ สมาชิกมีการชำระคืนตรงตามกำหนด ไม่มีหนี้ค้างชำระ แสดงว่าสถาบันการเงินชุมชนมีศักยภาพในระดับดี